

POZNAŃSKIE CENTRUM SUPERKOMPUTEROWO SIECIOWE

POZNAŃSKIE CENTRUM SUPERKOMPUTEROWO SIECIOWE

Federacja Bibliotek Cyfrowych:
wsparcie instytucji kultury w udostępnianiu zbiorów on-line,
agregacja metadanych na potrzeby Europeany

Justyna Walkowska, Marcin Werla

Zespół Bibliotek Cyfrowych, Dział Usług Sieciowych PCSS

Biblioteki cyfrowe w Polsce

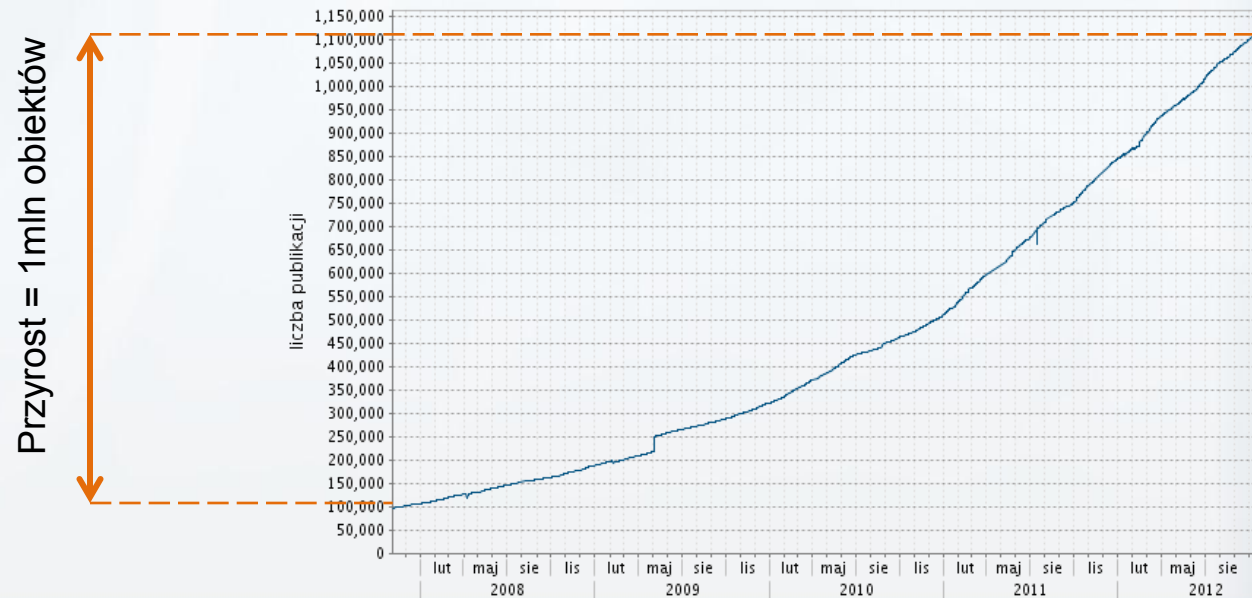
- Biblioteki cyfrowe w sieci PIONIER rozwijane są od 2002 roku
- Główny cel to wykorzystanie informatycznej infrastruktury nauki dla potrzeb nauk humanistycznych
- Podstawowe statystyki:
  - ± 100 bibliotek cyfrowych
  - kilkaset współpracujących instytucji kultury i nauki
  - ponad 1,1 mln obiektów cyfrowych

Federacja Bibliotek Cyfrowych

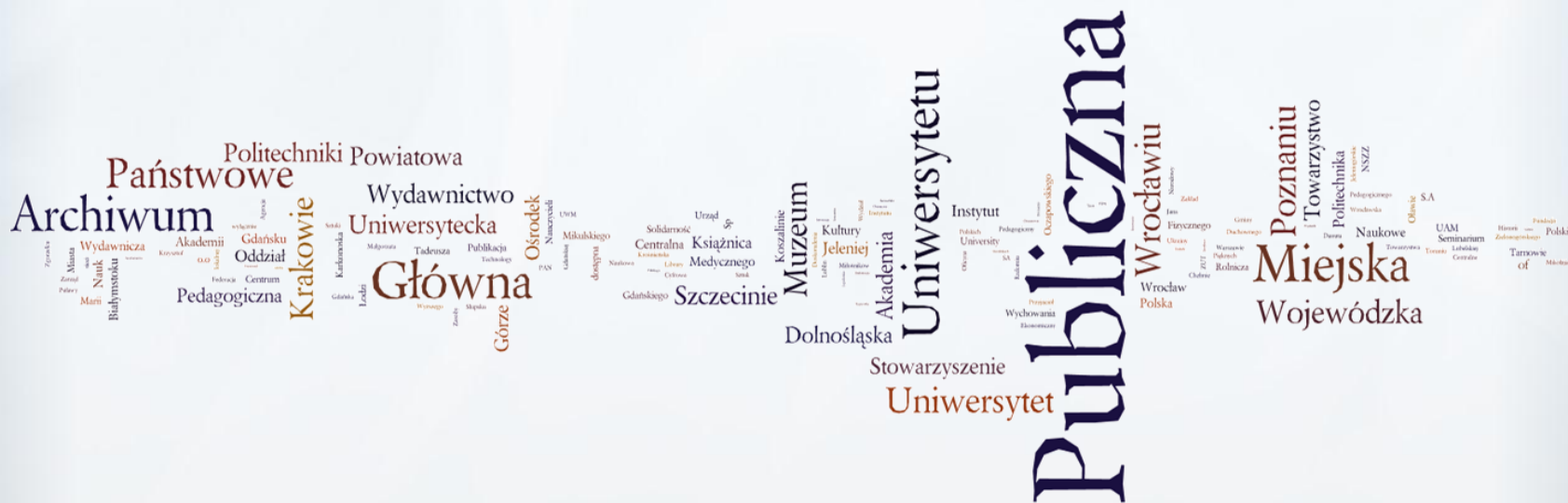
- Serwis opracowany i rozwijany przez PCSS, dostępny publicznie od czerwca 2007 roku (<http://fbc.pionier.net.pl/>)
- Element infrastruktury bibliotek cyfrowych w sieci PIONIER
- Gromadzi, przetwarza i udostępnia informacje o obiektach z polskich bibliotek, archiwów i muzeów cyfrowych

Liczba publikacji w "Federacji Bibliotek Cyfrowych"

Czyje zbiory można znaleźć w FBC?

Biblioteka

Chmura słów wygenerowana z listy nazw ok. 300 najczęściej reprezentowanych w FBC instytucji.

Federacja Bibliotek Cyfrowych – stan obecny

- Podstawowe funkcje dla czytelników
  - Wyszukiwanie w opisach publikacji
    - Proste
    - Zaawansowane
    - Wg identyfikatora
    - Wzbogacone wynikami z Europeany
    - Obejmujące również przeszukiwanie planów digitalizacji
  - Przeglądanie
    - Ostatnio dodane
    - Ostatnio oglądane (podgląd ciągły)
    - Najczęściej oglądane
    - Rekomendowane przez bibliotekarzy
  - Baza polskich bibliotek cyfrowych + podstawowe statystyki

Wg opisu

Wg identyfikatora

Zaawansowane

Opis publikacji ▼

Szukaj

Dostępnych publikacji: **1 106 882**Planowanych publikacji: **32 440**[Zobacz nasze źródła danych](#)**THATCamp Polska - Lublin**

2012-10-03

W imieniu organizatorów serdecznie zapraszamy do udziału w pierwszym spotkaniu THATCamp Polska, które odbędzie się 24-25 października w Lublinie. To otwarte i nieformalne spotkanie osób zainteresowanych obecnością nowych technologii w naukach humanistycznych i społecznych oraz w działalności instytucji wiedzy i pamięci (uniwersytety, galerie, archiwa, biblioteki, muzea). [Więcej informacji tutaj.](#)

Zasoby "Wolnych Lektur"

2012-09-08

Od dzisiaj udostępniamy dane na temat publikacji z "Wolnych Lektur".

Wyniki wyszukiwania

Zawęż wg (wyczyść)

typu publikacji:

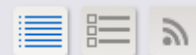
- dostępne 1 440
- planowane 61

pochodzenie:

- Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona 917 + 0
- Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa 118 + 0
- Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa 103 + 0
- Pomorska Biblioteka Cyfrowa 78 + 60
- Śląska Biblioteka Cyfrowa 53 + 0
- Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Łódzkiego 29 + 0
- Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa 25 + 0
- Cyfrowe Muzeum Narodowe w Warszawie 16 + 0
- Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza 14 + 0
- Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa "Pomerania" 13 + 1
- Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa 12 + 0
- Elbląska Biblioteka Cyfrowa 10 + 0
- Gdańska Biblioteka Cyfrowa 7 + 0
- Polska Biblioteka Internetowa 7 + 0
- Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa 5 + 0
- Podlaska Biblioteka Cyfrowa 5 + 0
- Bałtycka Biblioteka Cyfrowa 5 + 0
- Łąwska Biblioteka Cyfrowa 3 + 0
- Biblioteka Cyfrowa

Zapytanie: Opis publikacji = Mozart

Wyniki: 276 (zmień zapytanie)

- [La Clemenza di Tito. Opera seria del Sign: W. A. Mozart – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Trio fortepianowe E-dur, KV 542 – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [1te Sonate aus Opus 15. bey Artaria – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Trio fortepianowe G-dur, KV 564 – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Mozart w wersji pop i nie tylko – Skutnik Tadeusz](#)
- [Don Juan - Wolfgang Amadeusz Mozart](#)
- [Concertante a la harpe, e flauto – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Allegro für eine Spieluhr in f min 4/4 – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Claviersonate D dur K. V. 311 – Mozart, Wolfgang Amadeus \(1756-1791\)](#)
- [Ouverture del l'Opera Le Nozze di Figaro – Mozart Wolfgang Amadeus](#)

◀ 1 / 28 ▶▶

Więcej wyników z Europeana

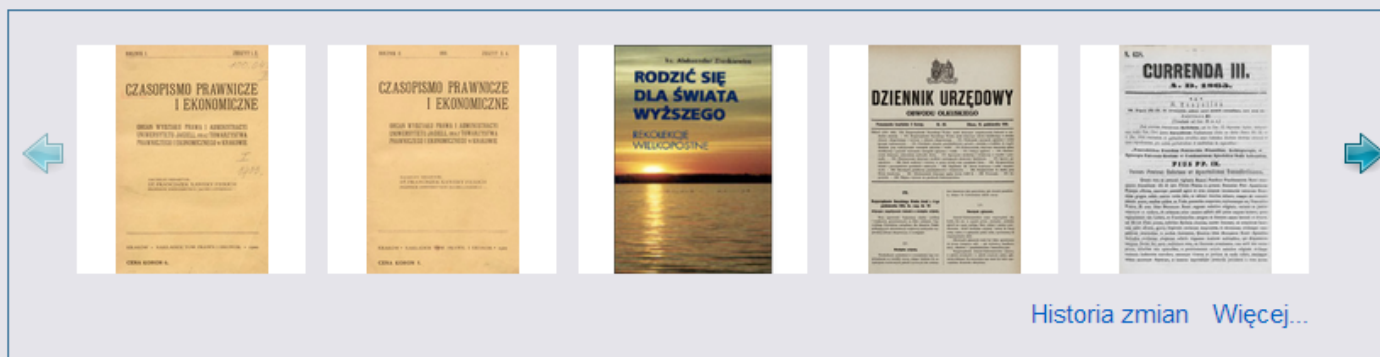
Wyniki: 9 187

- [Mozarts Zauberflöte](#)
Opis: EuropeanaLocal Deutschland
- [Postkarte](#)
Opis: Univ.-Buchdruckerei, Innsbruck (Postkartenherstellung);Athena
- [Wolfgang Amadeus Mozart](#)
Opis: Atelier Willinger, Wien;1936;Kulturpool

Zobacz wszystkie wyniki z Europeany!

Ostatnio dodane

Ostatnio oglądane

Publikacje ostatnio oglądane przez użytkowników Federacji Bibliotek Cyfrowych.

1. W drodze: dwutygodnik polityczny i literacki, Rok II, Nr 16(34) (16 sierpnia 1944)
2. Życie Łowickie : tygodnik regionalny. Wychodzi w każdy piątek. 1933-02-24 R. 2 no 8
3. Gazeta Rzemieśnicza : pismo tygodniowe wychodzi co sobota. R. 20, 1903, no 5; Gazeta Przemysłowo-Rzemieśnicza 1884-1904
4. [Portret Emanuela Moszyńskiego] [Dokument ikonograficzny]
5. Plan g. Lúblina; Plan m. Lublina
6. Nowy słownik kieszonkowy niemiecko-polsko-francuzki. T. 1, A - K
7. Kurjer Warszawski / [red. Herman Benni]. 1874, nr 165 + dod.; Kurier Warszawski

Najczęściej oglądane

Publikacje najczęściej oglądane w ciągu ostatnich 30 dni przez użytkowników polskich bibliotek cyfrowych.

1. Spis nazwisk szlachty polskiej [488]
2. Pan Tadeusz [294]
3. "Dresden. Kgl. Zwinger. Ostlicher Mittelpavillon" [Drezno. Zwinger. Pawilon Środkowy (Glockenspielpavillon)] [285]
4. Morze wiosną [272]
5. Drezno - Zwinger [238]
6. Wykaz dóbr ziemskich skonfiskowanych przez rządy zaborcze w latach 1773-1867 [222]

Wyszukiwanie

Przeglądanie

Biblioteki cyfrowe

Biblioteki cyfrowe

Zestawienie

Mapa

Zarejestruj!

Zaloguj się!

Wiadomości

Raporty

Statystyki

Plany digitalizacji

Szkolenia e-learningowe

Zestawienie polskich bibliotek cyfrowych

Lp.	Logo	Nazwa	Stan					
1.		Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	22	177 369	3 519	84%	
2.		Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	162 114	1 673	88%	
3.		e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego [więcej...]	Dostępna	1	100 235	563	93%	
4.		Małopolska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	69 952	34	99%	
5.		Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	9	63 674	128	99%	
6.		Śląska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	53	54 258	71	97%	
7.		Cyfrowa Biblioteka Narodowa Polona [więcej...]	Dostępna	1	40 368		0%	
8.		Elbląska Biblioteka Cyfrowa [więcej...]	Dostępna	1	37 870	499	63%	
9.		Biblioteka Cyfrowa - Regionalia Ziemi Łódzkiej [więcej...]	Dostępna	1	33 521	3	57%	
10.		Polska Biblioteka Internetowa [więcej...]	Dostępna	1	32 071		0%	
		Biblioteka Cyfrowa						

Federacja Bibliotek Cyfrowych

- FBC to nie tylko wyszukiwarka
  - Źródło danych dla zewnętrznych serwisów m.in. Europeana, DART-Europe i KaRo
  - Bezpłatne, certyfikowane kursy e-learningowe (<http://fbc.pionier.net.pl/elearning/pl/>)
    - „Cyfrowe repozytoria dla małych instytucji kultury”
      - 24 lekcje pogrupowane w 9 modułów
    - „Współpraca z Europeaną”
      - 11 lekcji pogrupowanych w 2 moduły
  - Serwis dla osób profesjonalnie zainteresowanych bibliotekami cyfrowymi – <http://fbc.pionier.net.pl/pro/>

 Autor=Mickiewicz	
Katalogów do sprawdzenia: 59; limit czasu: 30 s; zrobione w 4 s	
Katalogi Tradycyjne	
Znaleziono	
Biblioteka Narodowa	3296
NUKAT	2456
Federacja Bibliotek Cyfrowych	
+ FBC łącznie (rozwiń, aby wybrać poszczególne biblioteki)	722

Cyfrowe repozytoria dla małych instytucji kultury

FBC - elearning ► Repozytoria cyfrowe

[Zmień rolę na...](#) [Włącz tryb edycji](#)

Osoby

Uczestnicy

Aktywności

- Fora dyskusyjne
- Lekcje
- Quizy
- Słowniki pojęć
- Zasoby

Szukaj w forum

Wykonaj

Zaawansowane

Administracja

Kategorie kursów

Tematyka

Cyfrowe repozytoria dla małych instytucji kultury

Opis kursu:

Uczestnik tego kursu nauczy się, jak organizować i prowadzić cyfryzację różnego rodzaju dokumentów. Kurs jest adresowany do pracowników małych instytucji kultury, takich jak biblioteki publiczne lub muzea regionalne.

Kurs ten prezentuje wiedzę na temat digitalizacji szerokiego spektrum obiektów dziedzictwa kulturowego, przygotowania ich do udostępnienia on-line i opisywania za pomocą metadanych. Oprócz niezbędnych podstaw teoretycznych, kurs zawiera również praktyczne instrukcje, które mogą pomóc w stworzeniu wysokiej jakości cyfrowych zasobów i udostępnieniu ich takim serwisom jak Europeana.

Struktura kursu:

Kurs jest podzielony na 9 tematów oraz 24 lekcje ()¹, wspomagane przez dodatkowe materiały ()²). Każda temat kończy się quizem ()³, pozwalającym na sprawdzenie wiedzy.

Wymagania:

Poza wiedzą dotyczącą obchodzenia się z obiektami dziedzictwa kulturowego przy digitalizacji, uczestnicy kursu powinni posiadać umiejętność podstawowej obsługi komputera i wiedzę na temat Internetu.

Jak uzyskać pomoc?

W przypadku pytań związanych z treściami poruszonymi w ramach tego kursu prosimy o korzystanie z forum "Od skanera do Europeany" (działającego w ramach forum "Biblioteka 2.0"). Forum wymaga dodatkowej rejestracji.

Narzędzia:

- Informacje związane z przebiegiem kursu
- Forum "Od skanera do Europeany"

Nadchodzące terminy

Brak nadchodzących spotkań

[Przejdź do kalendarza...](#)
[Nowy termin...](#)

Najświeższe wiadomości

[Dodaj nowy temat...](#)
(Nie umieszczono jeszcze żadnych nowości)

Co się ostatnio działo?

Aktywność od sobota, 6
październik 2012, 21:55
[Raport ostatniej aktywności](#)Brak zmian od ostatniego
zalogowania

Federacja Bibliotek Cyfrowych

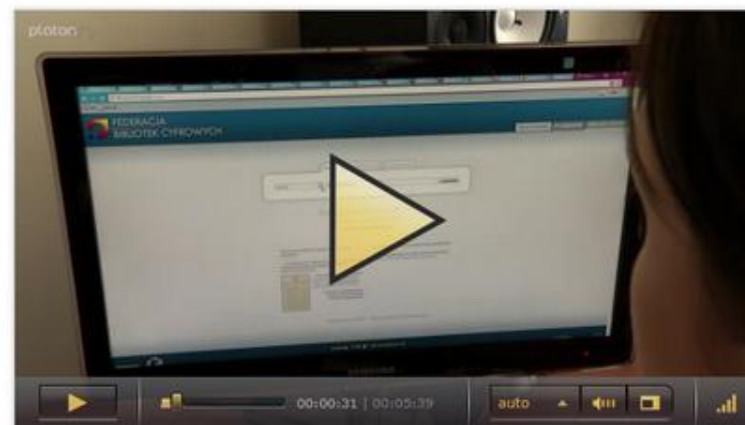
Zbiory polskich instytucji nauki i kultury
dostępne on-line

Federacja Bibliotek Cyfrowych pozwala na przeszukiwanie udostępnianych w Internecie zbiorów kilkuset polskich instytucji nauki i kultury.

Jest to w sumie ponad milion różnorodnych, wartościowych obiektów cyfrowych dostępnych on-line - dla każdego, z dowolnego miejsca i o dowolnej porze!

[Przejdź do strony głównej FBC](#)

Dowiedz się więcej - obejrzyj nasz materiał wideo:

Operatorem Federacji Bibliotek Cyfrowych sieci PIONIER jest

Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

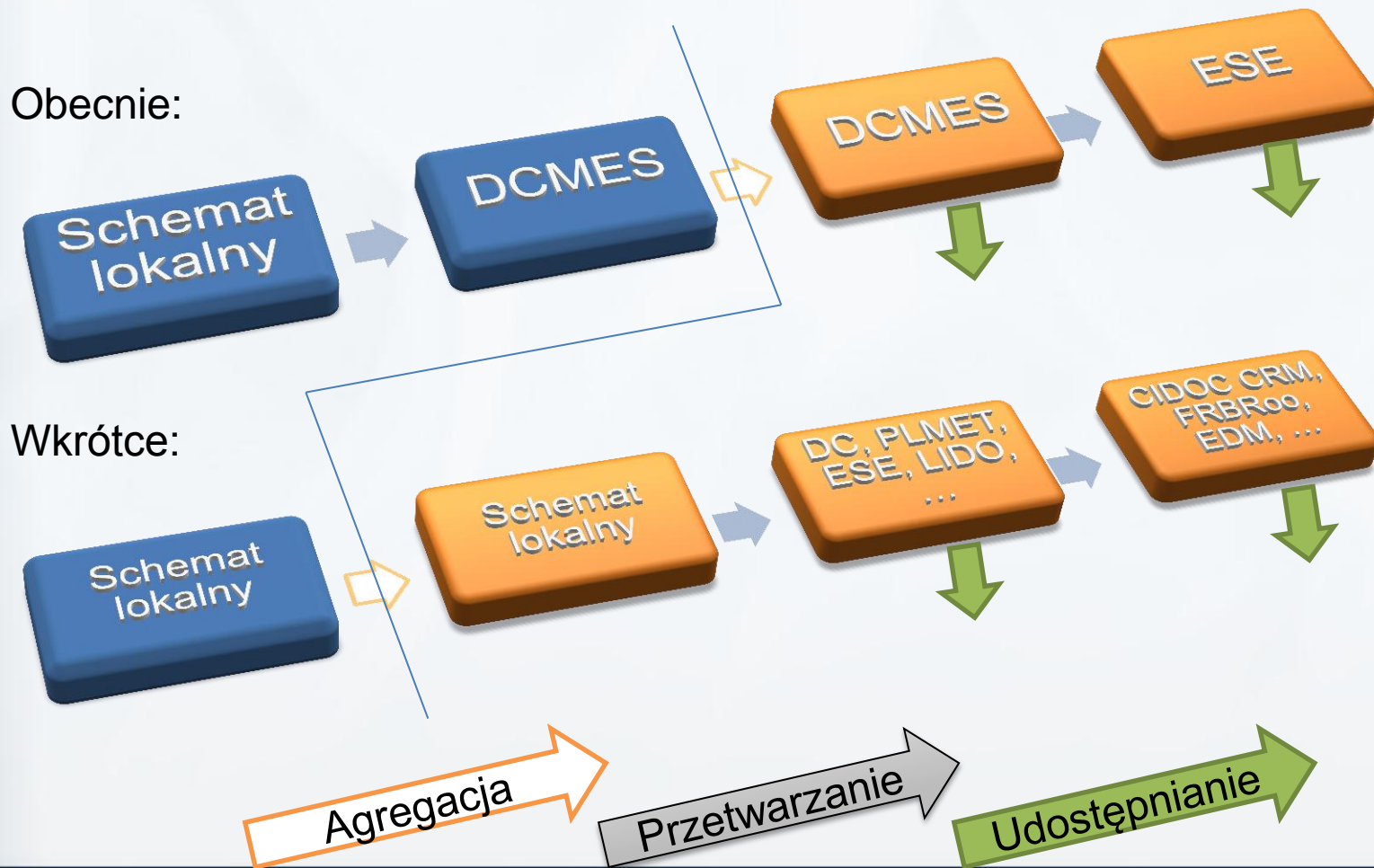
Proces digitalizacji

Plany rozwoju FBC

Proces agregacji, przetwarzania i udostępniania danych w FBC

FBC i współpraca z Europeaną

- Zapoczątkowana już w 2009 roku w ramach projektu EuropeanaLocal
- W grudniu 2009 roku przyłączenie FBC do Europeany
  - Pierwszy w Europie transfer metadanych pomiędzy usługą agregującą dane w skali krajowej a Europeaną!
- W grudniu 2010 udział w programie pilotażowym Europeana API
  - Wzbogacenie wyników wyszukiwania FBC
  - Wzbogacenie strony z opisem obiektu w Wielkopolskiej BC
- Organizacja polskiej edycji konkursu Hack4Europe! 2011
- Współpraca przy organizacji dwóch konkursów Hack4Europe! 2012
  - w Warszawie (z NInA) – <http://hack4europe.info/>
  - w Leuven (z Fundacją Europeana)
- Udział w projekcie Europeana Awareness (wspólnie z NInA)
- Udział w projekcie Europeana Libraries (w charakterze zewnętrznego eksperta)
- Wsparcie polskich muzeów biorących udział w projekcie Partage PLUS
- Od 2013 roku udział w projekcie Europeana Cloud

FBC i współpraca z Europeaną

- We wrześniu 2011 Europeana ogłosiła nowy wzór umowy (Data Exchange Agreement) dla instytucji chcących dostarczać dane
  - Wzór jest nienegocjowalny, ale powstał w efekcie kilkumiesięcznego procesu konsultacji w który zaangażowane było również FBC/PCSS
  - Podstawą DEA jest oparcie się na licencji/oświadczeniu CC0 przy udostępnianiu metadanych
  - W praktyce oznacza to „uwolnienie” metadanych, również do zastosowań komercyjnych
  - Uwaga: CC0 dotyczy wyłącznie metadanych (opisu obiektu, a nie jego cyfrowego wizerunku – licencję dla postaci cyfrowej określa ten kto ją udostępnia on-line
- Więcej informacji:

<http://fbc.pionier.net.pl/pro/dla-dostawcow-danych/wspolpraca-z-zewnetrznymi-serwisami/wspolpraca-z-europeana/>

FBC i współpraca z Europeaną

- FBC/PCSS pełni rolę technicznego pośrednika w transferze danych pomiędzy instytucją źródłową a Europeaną i nie może podpisać DEA w imieniu wszystkich współpracujących instytucji
- Konieczność podpisania DEA oraz niezgodność pewnych elementów licencji CC0 z polskim systemem prawnym spowodowały znaczny spadek liczby obiektów z Polski dostępnych w Europeanie
- Praktycznym obejściem problemu jest usuwanie z metadanych fragmentów mających charakter utworu w rozumieniu prawa autorskiego

Obecnie problematyczną kwestią może być interpretacja licencji (oświadczenia) Creative Commons Zero w świetle polskiego systemu prawnego. Zwracamy jednak uwagę, że problem ten może dotyczyć przede wszystkim tych instytucji, które udostępniają metadane mające charakter dzieł w rozumieniu prawa autorskiego. Dokumentami, z którymi warto się zapoznać w tym kontekście są (w porządku chronologicznym):

- 2011/10/07 – Analiza „Creative Commons Zero w polskim prawie autorskim”
- 2011/12/01 - Opinia Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego w sprawie treści nowego porozumienia Data Exchange Agreement regulującego współpracę instytucji kultury z Europeaną
- 2012/06/21 - Rekomendacja MKiDN w sprawie sposobu współpracy z Fundacją Europeana po 1 lipca 2012 roku
- 2012/07/10 - Stanowisko Centrum Cyfrowego Projekt: Polska odnośnie “Rekomendacji MKiDN w sprawie sposobu współpracy z Fundacją Europeana po 1 lipca 2012 roku”
- 2012/08/13 – Odpowiedź MKiDN na stanowisko Centrum Cyfrowego Projekt Polska z dnia 2012/07/10

Warto podkreślić, że mimo wspomnianych powyżej wątpliwości dot. licencji CC0 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zachęca polskie instytucje do współpracy z Europeaną i do przekazywania metadanych, zalecając aby wyłączyć z przekazywanych danych te fragmenty, które mogą zawierać tekst stanowiący utwór w rozumieniu prawa autorskiego (np. pola zawierające rozbudowane, autorskie opisy zawartości poszczególnych obiektów).

<http://fbc.pionier.net.pl/pro/dla-dostawcow-danych/wspolpraca-z-zewnetrznymi-serwisami/wspolpraca-z-europeana/>

Polskie zbiory w Europeanie – stan aktualny

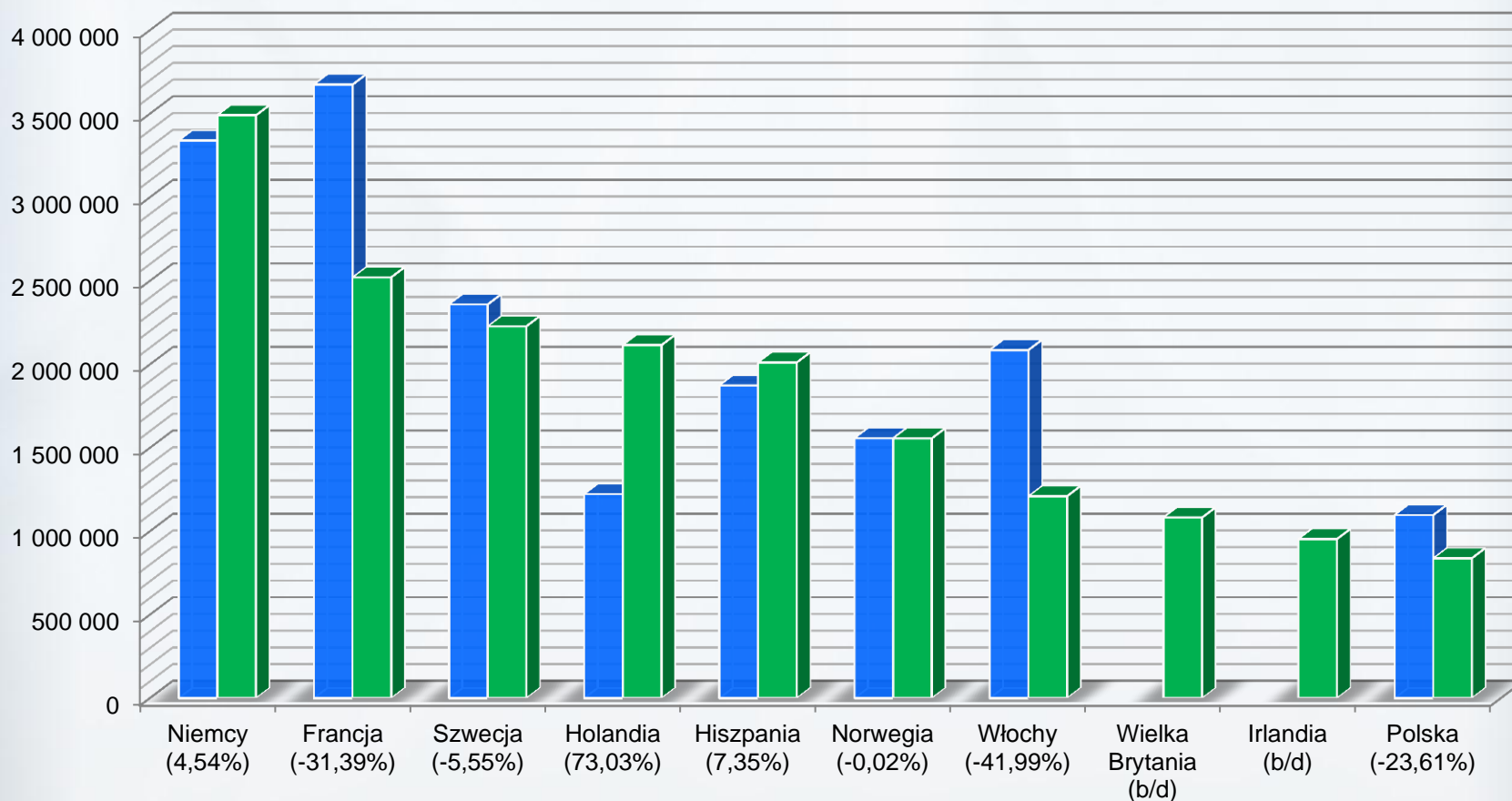
Dostawca metadanych	Agregator metadanych	Liczba obiektów w Europeanie		Zmiana
		2012-02-08	2012-10-16	
Instytucje współpracujące z FBC*	Federacja Bibliotek Cyfrowych	783 275	546 382	-30,2%
Żydowski Instytut Historyczny	Judaica Europeana	219 848	219 848	0%
Filmoteka Narodowa	EFG – The European Film Gateway	35 237	35 237	0%
Międzynarodowe Centrum Zarządzania Informacją	Athena	30 055	30 055	0%
Archiwa dźwiękowe Instytutu Sztuki PAN	DISMARC – EuropeanaConnect	3 407	3 407	0%
Instytut Kultury Polskiej (UW)	ECLAP, e-library of performing arts	0	2 425	n/d
Telewizja Polska	EUscreen Project	578	732	26,6%
Biblioteka Narodowa	The European Library	24 825	50	-99,8%

* Na podpisanie nowej umowy DEA zdecydowało się do chwili obecnej 26 instytucji/konsorcjów współpracujących z FBC. 23 umowy zostały podpisane przed pierwszym transferem danych z FBC do Europeany na nowych zasadach, który miał miejsce pod koniec sierpnia br.

- 2012-02-08 (na podst. <http://dl.psnc.pl/2012/02/08/first-million-of-digital-objects-from-poland-in-europeana/>)

- 2012-10-16 (na podst. <http://europeana.eu/>)

10 krajów najliczniej reprezentowanych w Europeanie

■ 2012/02/08 (na podst. <http://dl.psnc.pl/2012/02/08/first-million-of-digital-objects-from-poland-in-europeana/>)

■ 2012/10/16 (na podst. <http://europeana.eu/>)

Podsumowanie

- Praktyczny rozwój bibliotek cyfrowych jako elementu infrastruktury informatycznej dla nauki ma już w Polsce 10-letnią historię
- Działania podejmowane przez PCSS i współpracujące instytucje przynoszą bardzo dobre efekty i stawiają Polskę w europejskiej czołówce krajów w kontekście cyfrowego udostępniania zbiorów on-line
- Federacja Bibliotek Cyfrowych przez 5 lat funkcjonowania stała się kluczowym elementem sieci polskich bibliotek cyfrowych i istotnym partnerem inicjatyw i projektów międzynarodowych
- Dalsze plany rozwoju FBC i powiązanych z nią usług powinny w najbliższych latach jeszcze bardziej ułatwić udostępnianie zbiorów on-line, dostęp do tych zbiorów i ich dalsze wykorzystywanie, zwłaszcza w pracy naukowej
- Współpraca z Europeaną jest bardzo istotnym elementem funkcjonowania i rozwoju FBC
- **Zachęcamy do kontaktu wszystkie instytucje, które chciałyby rozpocząć współpracę z FBC oraz z Europeaną!**

<http://fbc.pionier.net.pl/pro/kontakt/>

POZNAŃ SUPERCOMPUTING AND NETWORKING CENTER

Dziękuję za uwagę!
Pytania?

Poznań Supercomputing and Networking Center
affiliated to the Institute of Bioorganic Chemistry of the Polish Academy of Sciences,
ul. Noskowskiego 12/14, 61-704 Poznań, POLAND,
Office: phone center: (+48 61) 858-20-00,
fax: (+48 61) 852-59-54,
e-mail: office@man.poznan.pl, <http://www.man.poznan.pl>